

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škotlje 1 gold. 50 kr.

Vredništvo in upravnništvo Komenskega (Poljske) ulice št. 10.

Zopet kratka beseda cerkvenim pevcem.

Neki župljani so se pritožili pri škofu čez svojega župnika, češ, da jim vedno isto pridiguje. Škof, kateremu je bilo nravno stanje one župnije znano, vpraša tožitelje o vsebini župnikovih pridig; a vedeli so mu le malo povedati, vendar toliko, da se župnik bori zoper grdo pregreho, — toda zaman. Zato jih škof odslovi in jim reče: „Le pojdite domu, pozdravite župnika v mojem imenu ter mu recite, naj le še govori o isti stvari toliko časa, da si jo bodele zapomnili in se poboljšali.“ — Ta dogodbica mi je prišla na misel, ko sem se pripravljaj povedati „zopet kratko besedo cerkvenim pevcem“; in poleg nje opomin sv. Pavla: „Insta opportune, importune!“ Vsakdanja skušnja me uči, da je tudi potrebno; toraj mislim, da sem opravičen pred čč. bralci Cerkv. Glasbenika.

Kakor vsaka služba, tako tudi pevska služba nalaga važne dolžnosti. Od katoliškega cerkvenega pevca moramo gotovo pred vsem tirjati, da je njegovo vsakdanje življenje v soglasji z njegovo sveto in častno službo, z njegovim petjem, s tem, kar spoznavajo njegova usta javno in na sv. kraji. Njegovo življenje bodi toraj po besedah apostolovih življenje iz vere. Biti mora pobožen, veren in vesten katolik, katolik z dušo in telesom. Tega treba, kakor P. U. Kornmüller le preresnično pravi, „v dvojni meri v našem času, ko posvetni duh, poželjivost in materijalizem razjeda skoro vsa srca in duhove.“ Katoliški pevci in pevke, kateri so za to postavljeni, da Bogu čast in hvalo na koro prepevajo, — v navadnem življenji pa nič ne veljajo ter so s svojim obnašanjem drugim le v spotiko in pohujšanje, nikakor niso sposobni za na cerkveni kor; marveč so soblazen Bogu in ljudem, hiši božji niso v lepoto, ampak v sramoto. Na to merijo tudi sklepi mnogih sinod in okrajnih cerkvenih zborov, n. pr. določba koelnske sinode (1862): „Cerkveni predstojniki naj skrbé v prvi vrsti za to, da se puščajo na kor le taki pevci, kateri, kar z ustmi pojo, tudi v srci verujejo in v dejanji izpolnujejo.“

In res, kako je mogoče, da bi pevci in pevke, kateri so mlačni katoliki, kateri se cerkvenega življenja skoro nič ne udeležujejo, kateri nočejo s cerkvijo moliti in postiti se, kateri neradi božjo besedo poslušajo, katerim maša

in pridiga vedno predolgo traja, kateri nimajo nobene želje z božjim Zveličarjem zediniti se v sv. obhajilu, kateri imajo nad vsem drugim več veselja, kot nad službo božjo, — kako je mogoče, vprašam, da bi mogli taki pevci cerkveno peti, da bi mogli čutiti duha v sv. pesmih skritega ter ga izraziti z glasom na pravi način? Gotovo da nikoli in nikdar ne! — „Kdo bo vstanu popevati čudovito pesem sv. cerkve, ako ga ni prešinel njen duh? Kdor hoče peti cerkvene pesmi, mora bolj in bolj nad sabo skusiti in izpoznati, katera čustva da so, ki imajo o vsakem prazniku, rekel bi, pretakati se iz srca sv. cerkve skozi njegovo srce in njegova usta v srca vseh, da v vseh vzbudi eno in isto ljubezen.“ (Amberger, II. p. 251.)

Kdo bi mogel opisati neizmerno bogata, najgloblja čustva naše sv. cerkve! Kmalu je veselje in radost, katera bi rada izdonela po cerkvenih pesmih, kmalu je kes, spokorna žalost nad grehom, zdaj živa in navdušena vera in zdaj zopet molijoča ljubezen, nebeška sreča in zveličanje v Bogu. Toda, dragi moj pevec, vse to moraš tudi čutiti sam, moraš izražati v svojem petji. „Kakor so cerkvene pesmi“, da govorim s Proske-jem, „vstvarjene iz globočine svete vere po zbilji resnice in življenja ter v zvestobi do cerkve“, prav tako jih moraš tudi ti izvajati v istem duhu, ne mrzlo, trdo in suhoparno, brez moči in življenja, marveč — toplo, živahno in pristrčno. To pa bodeš zmogel le tedaj, ako je tvoje življenje „življenje iz vere“, ako se daš voditi in prešiniti od cerkvenega duha, kateri se zlasti izraža v cerkvenem letu. Resnično je, kar piše učeni opat Prosper Guéranger v vvodu k svojemu „liturgičnemu letu“: „Kar tvori liturgično leto v celi cerkvi, to tvarja tudi v duši vsacega vernika, ako ji je le mar, v sé sprejeti darf božje. Razvrstitev skrivnostnih dob cerkvenega leta zagotavlja kristijanu sredstva za ono nadnaravno življenje, brez katerega je vsako drugo življenje le več ali manj zakrita smrt.“ Pač res, kdor cerkveno leto po navodu sv. cerkve preživi, kdor se dá od te božje razvrstitve cerkvenega leta (skoro bi rekel) očarati, čuti konečno sam na sebi fiziško ono spremembo, ki jo povzroči. — Naj bi tudi ti, dragi cerkveni pevec! v sebi opazil le-to spremembo; naj bi bil obvarovan tistega verskega mraza, tiste otrpnene ljubezni, katera je pomen prazniških dôb skoro iz spomina zbrisal — onih dôb, katere so bile nekdanj narodom radost, učenjakom luč, malim knjiga — in katere bi morale to še vedno biti!

Ako tedaj, ljubi pevec, že tvoje vsakdanje življenje svedočiti mora, da svojo službo kot cerkvenega pevca visoko ceniš ter da si prepričan o njeni važnosti in svetosti, koliko bolj bi moralo o tem pričati obnašanje tvoje na svetem kraju samem? Tu bi moral gotovo vsakdo spoznati, da živiš iz vere in po veri, ker si izmed mnogo drugih izbran, da poveljuješ s svojim glasom službo božjo.

To je torej najprvo, kar se od tebe na koru zahtevati sme in mora: lepo, dostojno in spoštljivo vedenje; mir in molčanje, kakor ga zahteva svetost hiše božje.

Dalje se zahteva od tebe: pazljivost pri izvajanju.

Brez pazljivosti je v resnici lepo petje naravnost nemogoče. Pomanjkanje pazljivosti povzroči vselej manj dobro ali celò slabo izvajanje: tu gré vse križem, nastane babilonska zmešnjava, dà često tudi pravcata mačja godba,

preslaba za vsako dvorano! Pri takem izvajanju izgine zbranost in pobožnost; ono „moti molivca, pohujšuje pobožnega, draži smejave, izziva zabavljivca, razjezi vsacega; tempel je oskrunjen in gnusoba razdejanja na svetem kraji dovršena!“ (Stehle, p. 77.)

Slaba glasba, kakor dobra slabo predavana, povzroči prav nasprotno temu, kar bi morala učiniti: ona morí, namesto da bi oživljala; pohujšuje, namesto da bi boljšala; jezi, namesto da bi razveseljevala; moti pobožnost, ne da bi jo vzbujala in pospeševala in rodi tako rekoč prokletstvo mestu blagoslova. Dà, slabo in grdo petje je velika gnusoba, ki zasramuje Najsvetejšega in skruni hišo božjo. Slabo petje je v resnici napad na zdravo človeško pamet, kakor tudi na vkus in lepočutje naroda.

Nikarte, krščanski cerkveni pevci! Kadar pojete, pomislite vendar, da gré za povelečevanje službe božje, za kolikor mogoče dostojno obhajanje svetih skrivnost. Poskusite z najboljšim, kar le morete! Saj veljá najvišjemu, kar je nam znanega! Čujte na poziv k resnobi, marljivosti in vedni pazljivosti! Ne stojite v koncertni dvorani, temuč pred Najsvetejšim; stopili ste v njegovo najbližjo službo pri altarji; zato pa „odložite vso nizkost in sprejmite plemstvo, v katerem se raduje kraljevi rod Kristusov“; prinašajte v zvezi z nevidnimi zbori zveličanih duhov Najvikšemu daritev lepega petja.

Rekel sem že, da resnično lepo petje zahteva veliko pozornosti. In to je gotova resnica. Glej, da se pri izvajanji spomniš vséga, kar se je razlagalo pri skušnjah, da vso svojo skrb obračaš „na natančno ritmiško soglasje, na lepo in plemenito tvoritev glasu, na čisto izgovarjanje besed, na pravilno upodabljanje od pevovodje razlaganih idej, na dobro pripravljeno, brezmadežno dinamiko, na enakomerno crescendo in decrescendo, na točne zaključke, na toliko važno fraziranje s pravilnim sopenjem in naglašanjem, — same zahteve, katere so tako imenitne in potrebne, da nedostatek tudi le ene same zamori lepoto petja.“ (Stehle, p. 57.)

Deluj tedaj na koru z vso pazljivostjo, zbranostjo in resnobo. Prihajaj tje natančno in točno o pravem času, bodi vedno pripravljen, obračaj svoje oči na dirigenta in slédi njegovim migljejem, stori kar le moreš, da kdor te vidi, tudi mora spoznati, da ti je v resnici mar za umetnost, pa tudi za češčenje božje.

Konečno si dovoljujem obrniti se s skromno prošnjo do gg. cerkvenih predstojnikov in pevovodij, katerim pride ta članek v roke, naj blagovolé v pospešitev naše svete stvari priobčiti in razložiti ga cerkvenim pevcem in tako pomoči, da ne bodemo vedno na istem mestu, marveč da se čedalje bolj bližamo našemu vzvišenemu smotru.

Razvoj umetne glasbe v ilirski dobi.

Priredil Fr. Kimovec.

Ni ga lepšega in veličastnejšega prizora, nego je duševno probujenje kakega naroda. Podoben je junaku, ki je skoro pozabljen, a se začne vzbujati; kri se mu začne pretakati po žilah, znamenje življenja se mu pokaže na lici, liki zakleti grajski gospici, ktero reši junak iz stoletnega spanja. Glej, že premika ude, nakrat odpre oči in pogleda okoli sebe na

začudene sosede, ki so mislili, da je že davno vsega konec, da je že davno izginil vsak sled življenja iz otrplega telesa. Nekako čudno se mu dozdeva, ko zazre okoli sebe vse polno življenja, vse polno dela. Ves drugačen je svet sedaj, kot nekdanj, ko se je še sam z mečem v roki bojeval za življenje, ko se je upiral telésni moči in sili. A sedaj, kaka razlika! Orožje počiva zarjavelo v kotu, namesto utrdb zidajo krasna poslopja, v zavetišče vilam, umetnostim, mesto nedostopnih gradov krasne palače, mesto strmih stez vidi lepe ceste in železnice, mesto bojnega roga se čujejo povsodi ubrani zvoki očarujoče glasbe.

Junak se vzdrami; proč z mečem, ki sedaj ne more uživati več nekdanje slave, ki nima več nekdanjega pomena. Oko junakovo ne plamti več bojaželjno, ampak iz njega odseva neki krasnejši in milejši blesk, ki človeka popolnoma ublaži in preobrazi. — Tu pokliče svoje otroke, in glej, ti prihajajo od vseh strani čvrsti, mladi, lepi, zdravi, le nekoliko so še neokretni, toda z lica jim žari navdušenje za vse lepo, vzvišeno, blago. Ne strašijo jih nobene ovire, ne boje se še toliko nasprotnikov, saj so njihove misli jedine, njihovi nazori se strinjajo popolnoma. Česa naj se torej bojé! Sloga in zavest, da se poganjajo za dobro stvar, jim dajeta pogum.

Iz takega navdušenja se je razvila umetnost pri nas v Slovencih in Hrvatih. Tu ni šlo za lastno slavo, ampak za čast domovine, ki se ni mogla že prej povzpeti do one stopnje, ki so jo zavzemali drugi narodi.

Te težnje so se začele razširjati v takozvani ilirski dobi. V tej, za razvoj narodne umetnosti pri nas in pri Hrvatih tako važni dobi se je narod vzbudil iz dolgotrajnega duševnega spanja. V prejšnjih časih ni utegnil porabiti svojih duševnih močij, ker so ga ovirali vedni boji in napadi od vseh strani.

Ko pa je Napoleon začetkom tekočega stoletja zasedel omenjeni deželi in se ni bilo bati več kakih nepričakovanih napadov, zaevelo je pri nas novo življenje. Zakaj Napoleon je povsodi ustanavljal razne zavode, kjer se je gojila veda in umetnost. Pri tem se je oziral tudi na jezik, ktereга je narod govoril; ni ga tlačil v kot, ampak dovolil mu je svobodno mesto med drugimi predmeti. Francozi so se tudi začeli zanimati za naše ljudsko življenje, da bi ljudstvo spoznali in je lažje vladali. Med drugim so tudi zapazili, da imajo Hrvatje in Slovenci jako velik dar za pesništvo in glasbo, obžalovali so le, da sta ta dva darova jako zaneinartjena in premalo razvita.

Take besede so morale vzdramiti Hrvate, da so se začeli zanimati za narodne pesni. In res je ukazal Maksimilijan Vrhovac, ki je bil zajedno zagrebški škof in banski namestnik l. 1813. duhovnikom svoje škofije, naj zbirajo narodne pesni z napevi vred. Ta škof je tudi zbral v svojem dvorcu glasbeno društvo, v katerem se je pelo in godlo. Po njegovem vzgledu so tudi drugi zavedni hrvatski velikaši često prirejali glasbene zabave. V Zagrebu samem se je glasbeno življenje tako živahno razvilo, da se je že leta 1826. po Vrhovčevem trudu ustanovilo hrvatsko filharmonično društvo. Seveda se še v tem času ni gledalo toliko na pravo hrvatsko narodno glasbo, glavni namen je bil pač gojiti društveno življenje, ki naj bi dobivalo hrane v glasbi. Tudi je bilo že nekaj skladateljev, ki so pridno delali, seveda vse v nemškem duhu. Temu se pa ne smemo čuditi, zakaj drugače ni bilo mogoče, ker so bili tako odgojeni. Med temi se v prvi vrsti odlikuje Ferdo Livadić, ki je postal pozneje najboljši in najslavnejši ilirski skladatelj.

Ko pa je začel dr. Ljudevit Gaj okoli l. 1830. buditi z ilirskim književnim jezikom tudi čisto narodni duh, ojunatil se je že imenovani Ferdo Livadić Samoborski, da je uglasbljal tudi hrvatske pesni, ki naj bi se pele pri javnih produkcijah. Toda ti prvi poskuš niso imeli nameravanega vspeha, kajti prvič Livadić ni zadel pravega hrvatskega narodnega duha, drugič pa tudi pesni same na sebi niso imele moči, da bi izvabile navdušenje. Slednjic se tudi nikdo ni upal teh pesnij javno peti, ker se je vsakdo bal, da se bodo norčevali iz njega. Treba je bilo i tu nekoga, ki bi pokazal pravo pot, ki bi poučil umetnike, kako naj delajo, da se bodo njihovi umotvori mogli keđaj imenovati last narodova, a ne tuja.

In našel se je mož, ki ni bil nihče drugi nego — Gaj.

Kaj, bo morda kdo vprašal, zopet Gaj? Tudi na glasbenem polji oralec in sejalec? Da! Prav isti dr. Ljudevit Gaj je zaznamoval glasbi pot, po kateri naj hodi z onimi znamenitimi besedami, katere je rekel svojim prijateljem, ko so iznašli napev za znano pesen: „Nek se hrusti šaka mala“, namreč: „Time smo, braćo i domorodci, temelj udarili hrvatskoj muzici

i pravac joj naznačili: neka se erpe iz naroda ili neka se ono, što se nova stvori, stvori u duhu našega puka, ali ne tako prosto i naivno kao što puk, već gospodski i fino i po pravih estetikah: toda čemo doći do onoga, što drugi narodi ne imajo: do prave narodne muzike". (Konec prih.)

D o p i s i.

Iz Ljubljane. Veliki dubovi se večkrat srečajo, pravi star nemški pregovor, to se pravi: dva umetnika, bodisi pesnika, bodisi slikarja ali glasbenika porabita isto idejo, isti motiv za podlago svojemu umotvoru neodvisno drug od drugega. Svet se potem čudi: to sta res genija, tu se kaže umetniški duh, tu se vidi, kako so si sorodne duše pravili umetnikov. — Še večkrat se pa zgodi, da sreča kak manjši duh večjega, se pri tem nekoliko oplazi obenj in tako obvisi na njem kak delec duha večjega umetnika. In ni napačno to; zakaj bi se neki človek ne učil tam, kjer si more kaj pridobiti. Saj uprav na ta način postanejo pristopne visoke ideje tudi neumetnikom, zakaj podajajo se jim v priprostejši, njim prikladnejši obliki. Vendar pa pri vsem tem „srečavanju“ ohrani vsak umetnik svojo značaj in vtisne umotvoru svojo individualnost. — Toda ako kdo „sreča“ tako kakega umetnika, da ne dá umotvoru niti najmanjšega znaka svojega in umotvor proglasi za svoje delo, ni to več „srečanje“, ampak navadna transkripcija, da ne rečem tatvina.

Tako sem nedavno slučajno naletel na „Liro Sijonsko“ iz l. 1866. list IV., izdano od g. prof. Gerbiča. Gledam skladbo „Cvetna nedelja“ — gledam — gledam — gledam: „To sem pa tudi nekje drugje videl, ne bo davno!“ — Preletim letošnji „Cerkveni Glasbenik“ — ni nič! vzamem lanskega — in, glej ga spaka! v osmi številki na strani 26. pod štev. 9. prinaša nek — meni neznan — g. X. Y. isto skladbo kot svojo. Razlikujeta se v teh-le točkah: 1. naslov, 2. besedilo (tekst), 3. pet(!) oziroma šest akordov ima drugačno harmonijo, toda vsi ti akordi stoje na istem fundamentu kot v prvotni skladbi! Kdor si hoče natančneje ogledati razmerje med obema skladbama, naj jih primerja, in končni sklep bo: no, ta pa zna — prepisovati! Čuditi se mora človek toliki predrznosti: kar začeli bomo skladati; stare skladbe se prepisejo, drugo besedilo, drug naslov in svoje ime na vrh, pa si skladatelj, pa še dober!

Mislino, da si bo g. Y. premislil, preden bo zopet kako podobno „lastno“(?) skladbo dal med svet. Saj mu tudi sicer verjamemo, da zna — prepisovati. Francè.

Štanga. Cerkveno petje velikega tedna. Veliki četrtek zjutraj: Introitus, Graduale, Offertorium, Communio koral. Missa: „In festis Solemnibus“ iz Ordinarium Missae. Responsoria koral po A. Foersterju; Adoro te, Eugen Frey. Zvečer: Poslovilo, (nezn. sklad.); Premišljevanje, zl. P. A. Hribar.

Veliki petek: Tom. Lud Vittoria (*1560): Improperia; Jacobus Gallus (†1591): Ecce quomodo moritus justus.

Veliko soboto: Missa iz Ordinarium Missae; Alleluja, Confitemini Domino, Laudate in Magnificat, zl. Anton Foerster; Responsoria koralna po A. Foersterju.

Veliko nedeljo pri vstajenji: Alleluja, A. Foerster; Te Deum op. 10. Fr. Schöpf; Regina coeli, A. Foerster; Tantum ergo et Genitori, Francesco Ant. Calegari (roj. 1702). Med sv. mašo: Introitus, Communio koral; Missa in hon. Sacramentissimi Rosarii, zl. Ig. Hladnik, op. 19.; Graduale zložil Zangl; Offertorium zložil Anton Foerster; Tantum ergo iz Cecilije; Laudate iz Cecilije. — Pri drugi sv. maši: „V ponižnosti klečimo“, zložil P. Angelik Hribar; Darovanje „Močno se potrese“, harm. D. Fajgelj; „Prečisto Jezusa Srce“, zl. Ign. Hladnik; po obhajilu „Raduj, nebeška se Kraljica“, zl. P. A. Hribar.

Velikonočni ponedeljek Zjutraj: „Pred tabo na kolenih“, P. A. Hribar; Darovanje „Jezus, premagavec groba“, D. Fajgelj (Cerkv. Glasbenik); Obhajilna „Presvetemu srcu slavo“, zl. Ign. Hladnik; po sv. obhajilu „Veselje navdaja naj danes nas vse“, zložil P. A. Hribar. Ob 10. uri slovesna sv. maša; „Pange lingua“, zl. Ign. Hladnik. Introitus in Communio koral po Grad. Rom. Missa „Ecce panis angelorum“, zložil Jos. Lavtizar, op. II.; Graduale, zl. Ant. Foerster; Offertorium, zl. Skuchersky, iz knjige Lauda Sion. Pred blagoslovom „Tantum ergo, Genitori“, zl. Ignacij Hladnik; po blagoslovu „Nobis datus“, zložil Ignacij Hladnik. Alojzij Mihelčič, organist.

Selca. — Veliki teden in velikonočne praznike se je pri nas to-le pelo: Veliki četrtek Introitus, Graduale, Offertorium in Communio koralno; po Offertoriumu še Domine Jesu zl. G. Rihar. Maša: Kyrie in Gloria iz „Tota pulchra“, zl. P. A. Hribar. Credo, Sanctus, Benedictus, Agnus zl. Ign. Hladnik op. 5. Med sv. ohhajilom ohhajilne pesmi Ign. Hladnika. Pri procesiji Pange lingua zl. Gregor Rihar. Veliki petek zjutraj pri počeščevanju Popule meus zl. Tom. Lud. da Vittoria „C. Gl.“; Crux fidelis Janez IV. kralj portugalski (1604) „C. Gl.“; pri procesiji Vexilla Regis zl. P. A. Hribar; zvečer ob 6. uri: Lamentacije zl. A. Foerster, Ave verum corpus zl. W. A. Mozart; Zastava kralja kaže se, moški zbor, zl. F. Scharbach; O sladki sveti križ, troglasni ženski zbor, zl. P. A. Hribar; Marija sedem žalosti zl. I. Hladnik op. 25. Ecce quomodo moritur zložil justus Jacobus Gallus. Ecce lignum crucis zl. P. Angelik Hribar; Očitanje zl. A. Foerster. Veliko soboto zjutraj Kyrie in Gloria zl. Hladnik op. 5. Alleluja, Confitemini Domino „C. Glasb.“, Sanctus, Benedictus zl. P. A. Hribar. Pro vesperis Sabbato sancto „C. Gl.“ in slovenske pesmi zl. Ign. Hladnik op. 10. Regina coeli zl. Anton Foerster „C. Gl.“ 3. priloga 1879.

Na veliko noč pri slovesni maši ob 10. uri: Tantum ergo zl. I. Hafner; Introitus in Communio koral. Missa zl. Ant. Foerster op. 56. Graduale „C. Gl.“ zl. A. Foerster. Offertorium „Terra tremuit“ za dva kora zl. Ign. Hladnik V ponedeljek: Tantum ergo zložil Ign. Hladnik. Missa in honorem sanctae Caeciliae in Graduale zl. A. Foerster. Offertorium „Terra tremuit“ zl. D. Fajgelj „C. Glasb.“ 1887. Za Communio (!) — Regina coeli zložil Ign. Hladnik op. 22. *Jakob Uranič, organist.*

Iz Kranjske gore. Kolikor mi je znano, ni še poročal nobeden mojih prednikov o tukajšnjem cerkvenem petji. Priporočevali ste nam pa vedno, da naj pridno dopisujemo o pevskih uspehih. — Da se ne doseže vse, kar liturgija zahteva, temu so vzrok neugodne razmere, katerih se sploh v nobenem kraju ne manjka, zlasti pri nas, kajti ljudstvo (posebno pa sitne stare bivše pevke) je navajeno o večjih praznikih slišati na koro take melodije, katere so v pravem pomenu valčki in polke (in za nameček še koračnico). Ne bom opisoval vseh razmer, priobčim samo, kaj da smo peli veliki teden in o praznikih.

Veliki četrtek: Missa in festis Solemnibus, Credo I. vse koralno. Pange lingua iz Cecilije enoglasno.

Veliki petek: Pel sem sam Improperia in Vexilla regis, vse, kakor je predpisano.

Velika sobota: Missa Sabbati sancti; Alleluja, Graduale in Vespere autem koralno. Popoldne: Te Deum zložil Ign. Hladnik, Regina coeli zložil I. B. Tresch, Tantum ergo iz Cecilije VIII.

Velika nedelja: Vidi aquam, Tantum ergo, Missa in honorem St. Josephi, vse od P. A. Hribar. Graduale in Offertorium od J. B. Tresch.

Veliki ponedeljek: Tantum ergo, P. A. Hribar X., št. 6; Missa in hon. St. Caeciliae, A. Foerster; Graduale recitiran; Offertorium zl. J. B. Tresch; Responsoria A. Foerster. Oba praznika smo peli Introitus in Communio koralno.

Pripomniti mi je še, da je P. A. Hribar-jeva maša, katera je istinito lepa, povzročila velik vtis na ljudstvo. Omenim tudi, da naš cerkveni zbor sestoji iz 4 sopranov, 2 altov, 1 tenorja in 2 basov. Toliko za sedaj; kar bomo peli o bodočih praznikih in v majniku, poročam prihodnjé. *Fran Lukman.*

Iz Cerčna na Goriškem. — (Glasba velikega tedna in velikonočnih praznikov.)

Veliki četrtek: A. Kaimova maša „Jesu Redemptor“; Graduale „Christus factus est“, A. Foerster; Offertorium „Dextera Domini“, Könen.

Veliki petek: „Improperium“, Fr. Witt; „Popule meus“, Vittoria. Zvečer zapelo se je nekaj pesem, deloma iz „Cecilije“, deloma iz družih zbirk.

Velika sobota: I. Schweitzer-jeva maša „Kind-Jesu“, „Confitemini“, „Laudate“ in „Magnificat“ po A. Foersterju (iz „Cerkv. Glasb.“).

Velika noč. Zjutraj po vstajenju pri prvi sveti maši: Missa in hon. S. Caeciliae, A. Kaim; Graduale „Haec dies“, Zangl; Offertorium „Terra tremuit“, Fr. Witt; „Tantum ergo“ od P. A. Hribar-ja. Pri drugi sv. maši ob 10. uri: Missa in hon. s. Aloysii, J. Schweitzer; Graduale „Haec dies“, Zangl; Offertorium „Terra tremuit“, Könen; „Tantum ergo“, A. Foerster. Popoldne: Slovesne večernice, koral po „Hebdomada sancta“; „Tantum ergo“, L. Zupin.

Velikonočni ponedeljek: I. Singenbergerjeva maša „Stabat Mater“; Graduale isti, kakor prejšnji dan; Offertorium „Angelus Domini“, I. G. E. Stehle. Popoldne: Lavrentanske litanije, A. Foerster; „Tantum ergo“, P. A. Hribar. G. B.

Radeče pri Zidanem mostu. Pri nas smo peli veliki teden sledeče:

1.) Na cvetno nedeljo: C. A. Leitner: *) „Hosanna filio David“. „Sanctus“ in „Benedictus“ in „Pueri Hebraeorum“.

2.) V četrtek: C. A. Leitner: „Pange lingua“ in A. Foerster: „Očitanje“ in „Lamentacije“.

3.) V petek: C. A. Leitner: „Popule meus“, „Vexilla regis“, „Caligaverunt“ in Franč. Gerbič: „Veliki petek“.

4.) V soboto: Ig. Hladnik op. 19: „Kyrie“. Ostale nespremenljive speve vzeli smo iz C. A. Leitnerjeve „Erste Messe“. C. A. Leitner: „Confitemini“, „Laudate“ in „Magnificat“.

5.) V nedeljo: Fr. Schöpf: „Te Deum“. Ant. Foerster: „Regina coeli“. P. A. Hribar: „Tantum ergo“ in „Genitori“, „Vidi aquam“. C. A. Leitner: „Erste Messe“. J. Kamnikar: „Sequentia“. D. Fajgelj: „Offertorium“, „Introitus“ in „Communio“ koral, „Graduale“ pa sem recital.

Pri mašah na cvetno nedeljo in v četrtek kakor tudi pri procesiji peli smo slovenske. Zbor šteje 10 pevskih moči, izmed katerih je 5 novincev. J. Kamnikar.

Od Zgornje Savinje. — Gotovo želite gospod vrednik poročil glede petja o priliki velikonočnih praznikov; takšnih poročil bodele gotovo imeli mnogo na razpolago, zato vam hočem kratko bilježiti, kaj se je opustilo, oziroma zagrešilo.

Ko sem v zadnjem letniku „Cerkvenega Glasbenika“ poročal o stanju cerkvene glasbe v zgornji Savinjski dolini, ki je bilo deloma povoljno deloma zelo slabo, sem prisiljen, danes, akoravno nerad, tožiti o „vrlem“ nazadovanju.

V N. je postal naenkrat velik prevrat. Pred pol letom se je lepo glasil koral raz kora, a na enkrat bil je prestavljen g. orglavec na drugo mesto, kjer pridno deluje v čast božjo ter v povspeg liturgične glasbe. Na njegovem mestu je sedaj nekdanji učenec orglarske šole (!!! Vr.), a priden zatiralec koral ter strasten Riharjanec, ki prezira vse resnejše skladatelje. Ljudstvo razveseljuje v cerkvi največ z trivijalnimi moteti in „luštnimi vižami“; vse drugo ima na koru prostor, le ta zaničevani koral je vsin trn v peti, ko je edino le koral potrjen in zapovedan od sv. stolice. Nekdaj so po samostanih gojili navzornejše koralno petje in ga deloma še sedaj gojijo; toraj se vam svetuje, da se poprimite z vso vnemo zopet tega starega a vedno krasnega petja, vsaj vlog Introitus, Graduale, Communio ne izpuščajte.

Tudi druga postojanka se je razrušila, to je v trgu Lj. Ker je tamošnji orglavec vsim cenj. čitateljem znani skladatelj g. Budna orglarsko službo (ki jo je opravljal nad 20 let) zaradi nečuvno nizke plače opustil, bili so brez orglavca od novega leta do sedaj. Zato nadomestuje pevski zbor nekaj starih „izvoljenih“ ženic in hreščiyo neke stare „viže“ spodaj v cerkvi. Prišli so velikonočni prazniki. Kaj bo sedaj? Brez orglavca je res sitno. Zato so si izmislili, da je tam blizu nek „penzioniran“ organist stare šole, ki je pred četrstoletjem ljudstvo dražil in Boga žalil s svojo „umetnostjo“; naprosili so ga, češ, bo že dober, — da je o velikonočnih praznikih predstavljal vlogo orglavca. Peli so potem tiste stare pesmi, katere so, od plevic na njivi zgubljene, že dolgo kje za plotom rjavele. Kako se je vse to pelo in igralo, naj si čitatelj sam predstavlja, ako pomisli, da pevke in orglavec ne poznajo vsi niti ene note. Gotovo izvrsten umetniški vžitek. Dober tek! —

Res čudno, da nekateri čast. gospodje mislijo, da je za službo božjo vsaka šušmarija dobra. Za Boga je vse dobro, kaj ne?

Za gledališča, koncerte itd. zbirajo veščaki vedno najboljše skladbe, da ljudstvu bolje ugaja, le v hišo božjo se pa vrivajo najskandaloznejše spake. Res turške razmere! Žalostno

*) Vse zgoraj omenjene C. A. Leitnerjeve skladbe — razen maše — peli smo iz jako praktične zbirke: „Liturgični spevi za veliki teden“, ki je izšla pri Antonu Böhm & Sohn in Augsburg & Wien, ter jo radi porabnosti vsakomur priporočam.

a resnično! Ker smo dolžni spolnovati božje i cerkvene zapovedi, kar so tudi liturgična določila, moramo tudi ta natanko spolnovati.

Gospod vrednik! Toliko za danes, kadar bode pa v nevarnosti še zadnja trdnjava, se pa zopet oglasi Vaš udani in vneti *Cecilijanec.*

Razne reči.

Častitim bralcem naznanimo danes preveselo novico, da bodo sv. oče **Leon XIII.** v tajnem konzistoriji dne 19. junija t. l. našega prevzvišenega metropolita gospoda **dr. Jakoba Missia**, kneza-nadškofa goriškega, izvolili za **kardinala** sv. rimske cerkve.

† Nj. emin. g. kardinal Filip Krementz, nadškof köln-ski je umrl dne 5. maja. Z njim je izgubila nadškofija modrega nadpastirja, moža milega značaja in kadar je šlo za pravice sv. cerkve, tudi apostolske stanovitnosti; „Cecil. društvo“ pa nenavadnega podpornika, kateri je z očetovsko skrbnostjo napore za pospeševanje sv. glasbe v svoji škofiji vedno dejansko podpiral. R. I. P.

— Že pred enim letom so se bila predložila pravila „Podpornega društva organistov“ vis. c. kr. namestnji v Gradcu v potrjenje, pa do danes ni ne duha ne sluha o njih. Kako pač to mogoče? — Veliko dobrote skazal bi organistom kdo izmed štajerskih gospodov deželnih poslancev, ako bi blagovolil na dotičnem mestu povprašati o osodi onih pravil.

— „Il nuovo Palestrina“ (Novi Palestrina) je ime novemu mesečniku za cerkveno glasbo, katerega 1. štev. je ravno kar na svilo prišla v Florenci (Italija). Namen mu je delati za zboljšanje cerkvene glasbe (zlasti z ozirom na liturgijo) kakor jo zahteva rimska stolica in jo goje boljši glasbarji, n. pr. Witt in njegovi somišljeniki. — Vsaka številka bode obsegala 12 strani velike četvorke. Tisk je lep; list pa stane za celo leto izven Italije 5 lir. — Naročnina, pisma in rokopiši se pošiljajo: Tipografia Editrice di Raffaello Ricci, Firenze — via dei Pecori, Palazzo Arcivescovile.

— Vodstvo društva „Sacerdotum adoratorum“ za dunajsko nadškofijo je razglasilo vsopred cerkveno-glasbenega podučevalnega tečaja, ki se bode vršil pod vodstvom g. J. B. Molitorja, stolnega kapelnika v Litemerich, na Dunaji XVIII, Michaelerstrasse 10, za duhovnike, organiste in pevovodje od 17. do 23. julija t. l. Poduk je brezplačen; vendar se hvaležno sprejemajo prostovoljni doneski za stroške (zglasilna pristojbina znaša 2 kroni). Udeležniki naj prineso seboj Graduale Rom. in pesnarico „Benedicite“, ki se dobiva v Kirsch-evi bukvarni, I. Singerstrasse 7. Oglasiti se je treba pri pred. župništvu „Deinzendorf, N. Ö.“ — Hrano in stanovanje preskrbi na zahtevanje oglašenim imenovano župništvo za prav nizko ceno v „katoliškem učiteljskem semenišči“, kjer se bode kurz vršil.

Oglasnik.

Laudes Eucharisticae tam in processionibus quam in expositionibus servientes. Za 4 in 5 glasov zložil Ign. Hladnik op 36. Cena autografovani partituri 40 kr. v Rudolfovem. Močan, dobro vezban zbor se more lotiti tega dela, tudi mnogo efekta naredi na nekaterih mestih. Izvzemši nekoliko stereotipnih dvoglasnih stavkov, menjajočih se enkrat v spodnjih, potem zopet v gornjih glasih, ki so nekako naivni in rekli bi za kmečki ukus, smo radi pripravljene polvaliti teh 5 himen: 1. „O sacrum convivium“ je jako lahka skladba. 2. „Ego sum panis vivus“: v 5. taktu pred koncem naj se odstrani ta neumestni, neizogibni kvartsektakord (vox clamantis in deserto!) tako, da poje bas „a“ namestu „e“ 3. „Adoro te“: v 4 taktu naj se zbrše spodnji „a“ v basu! Napev slabo odgovarja vzvišenim besedam in hrepeni očitno nadomeščati boljšo Biharjevo skladbo. 4. „O salutaris hostia“ je precej težka skladba; zboru, ki je mestoma itak razdeljen na moški in mešani, narašča i do 6 glasov; sicer ima ta skladba več zunanega efekta nego notranje vrednosti. 5. „Lauda Sion“: iz te mašne sekvence je komponovanih nekaj kitic, v začetku in na koncu ne težavno, a efektno, v sredi bolj figurvano, zato se ne sme tukaj v tempu pretirati.

Missa in honorem s. Aloysii, patroni juventutis studiosae, zložil za 4 moške (ali ženske) glase Anton Foerster op 67. To mašo, uže lani oglašeno, založila je firma Anton Böhm & Sohn v Augsburgu in na Dunaju; v krasni upravi stane partitura 1 gid. 10 kr., glasi so posebe natisnjeni in velja vsak 18 kr. Partitura obsega 13 strani (Introitus, Graduale, Offertorium, mašo in vse responsorije).

Današnjemu listu je pridana 5. štev. prilog.

Odgovorni vrednik lista **Janez Gujezda**. — Odgovorni vrednik glasb. priloge **Anton Foerster**.
Zalaga Cecilijino društvo. — Tiska R. Milic.